

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ "ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ"
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ПРИ ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

СПІВПРАЦЯ НАУКИ, ОСВІТИ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ:
РОЗВИТОК ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ІДЕЙ ТА
ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛЬНОТИ
В УКРАЇНІ

21

ГРУДНЯ
2023

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
присвяченої повоєнному відродженню та євроінтеграції України

Одеса
2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ПРИ ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

присвяченої повоєнному відродженню та євроінтеграції України

**«СПІВПРАЦЯ НАУКИ, ОСВІТИ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ:
РОЗВИТОК ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ІДЕЙ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
СПІЛЬНОТИ В УКРАЇНІ»**

м. Одеса, 21 грудня 2023 року

**Одеса
2023**

Редакційна колегія:
Ганна ТЮТЮННИК

к.е.н., старший науковий співробітник відділу економіко-екологічного розвитку приморських регіонів, ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»,

Ольга ЄРМАКОВА

д.е.н., професор, завідувачка відділу економіко-екологічного розвитку приморських регіонів, ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновків несуть відповідальність автори матеріалів.

Рекомендовано до друку та публікації у мережі Інтернет Вченою радою Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України» (протокол № 17 від 02.11.2023р.)

Співпраця науки, освіти, бізнесу та влади: розвиток євроінтеграційних ідей та професійної спільноти в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 21 грудня 2023 р. / [ред. колегія : Тютюнник Г.О., Єрмакова О.А.] ; НАН України та ін. – Одеса : ДУ «ІРЕЕД НАНУ», 2023. – 161 с.

У виданні представлені готові проєкти та наукові результати молодих вчених, які містять ефективні соціальні, екологічні та економічні рішення для сучасних євроінтеграційних викликів та повоєнного відродження. Головною метою цього видання є популяризація цих проєктів та результатів, а також розширення можливостей співпраці та розвитку інновацій, які відповідають потребам сучасного суспільства. Видання спрямоване на впровадження позитивних змін у суспільстві, шляхом поширення знань та ідей, що сприяють сталому розвитку та покращенню якості життя людей.

Видання розраховане на представників органів державної влади та місцевого самоврядування, фахівців-практиків бізнес-структур, науково-педагогічних працівників, здобувачів наукових ступенів, студентів закладів вищої освіти.

УДК 001+37+321]-043.5(477)(082)

ЗМІСТ

Секція 1

Аграрні науки та продовольство

7

Дробіт О.С., Влашук А.М., Шапарь Л.В., Влашук О.А.
НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ
ПРОДУКТИВНОСТІ БУРКУНУ БІЛОГО.....

8

Секція 2

Економічні науки: досягнення цілей сталого розвитку – сучасні проблеми, можливості та ефективні рішення

14

Андрущенко О.С. РОЗВИТОК ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ «ЗЕЛЕНОЇ»
ЕКОНОМІКИ.....

15

Баркар К.І., Алексєєвська Г.С. ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ
ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ УГОРЩИНИ, ПОЛЬЩІ,
ХОРВАТІЇ ТА ЧЕХІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
КРАЇН.....

19

Єрмакова О.А. ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ
ЦИРКУЛЯРНОЇ БІОЕКОНОМІКИ.....

23

Іванов І.О., Лапіна І.С. ХЕДЖУВАННЯ ГЕОПОЛІТИЧНИХ
РИЗИКІВ В УПРАВЛІННІ ІНВЕСТИЦІЙНИМ
ПОРТФЕЛЕМ.....

26

Крамський С.О. МЕХАНІЗМИ СТІЙКОГО
ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ РИНКУ
АКВАКУЛЬТУРИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....

30

Кулікова Є.О. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА
СКЛАДОВА ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....

33

Лайко О.І. СТАЛІЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО І ХАРЧОВОГО
ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНСЬКОМУ ПРИДУНАВ'І:
ТРАНСКОРДОННИЙ АСПЕКТ.....

37

глобального негативного впливу потребує перегляду, шляхом встановлення на період військового стану пільгових умов.

Ефекти: Розвиток та рівень соціально відповідального підприємства напряму залежить від поведінки держави та встановленого у державі податкового режиму для підприємництва. Ефективна політика, прийняття відповідних законів, що регулюють податкову систему країни, встановлення лояльних умов для ведення бізнесу в частині оподаткування, особливо у період військового стану позитивно вплине на стан та поведінку підприємництва в Україні, соціальні складові та відповідно й досягнення високого рівня соціальної відповідальності підприємництва.

Перелік використаних джерел:

1. Хомутенко А., Бзова Ю. Адаптація зарубіжного досвіду оподаткування прибутку підприємств до вітчизняної практики. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2016. № 7. С. 112-131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2016_7_11
2. Малий бізнес в Європі: яку спрощену систему оподаткування пропонують країни ЄС. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/212147_maliy-bznes-v-vrop-yaku-sproshchenu-sistemu-opodatkuvannya-proponuyut-krani-s.

Галузь: Економічні науки: досягнення цілей сталого розвитку – сучасні проблеми, можливості та ефективні рішення

УДК 338.48

РОЗВИТОК СТАЛОГО ТУРИЗМУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Шуптар-Поривасва Н.Й., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки природокористування, Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, **email:** shuptar.n@gmail.com

Проблема. Індустрія туризму являється однією із найбільш чутливих галузей економіки до різного роду катаклізмів та потрясінь. Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну, що триває уже майже два роки, завдало колосальних збитків майже всім галузям вітчизняної економіки, зокрема й туристичному сектору, що в умовах воєнного часу значно скоротив свою діяльність, а його втрати за цей час вже сягнули сотень мільйонів гривень.

Державне агентство розвитку туризму України [1] підрахувало втрати державного бюджету України від туристичної галузі за перше півріччя 2023 року. За два квартали 2023 року представники тургалузі України сплатили до бюджету 897,848 млн грн. У 2022 році за перше півріччя надійшло 809,435 млн грн, а у довоєнному 2021 році, в казну держави від тургалузі було перераховано 1 млрд 88 млн 945 тис. грн.

За перше півріччя 2023 року загальна кількість платників податків, які займаються туристичною діяльністю, у порівнянні з тим же періодом у 2022 році зменшилась на 23 %. Кількість юридичних осіб знизилась на 28%, а фізичних – на 21%. Якщо порівнювати цей показник з аналогічним періодом 2021 року, то загальне скорочення склало 36% – кількість юридичних осіб зменшилася на 45%, а фізичних на 32% [1].

Ідея. Незважаючи на об'єктивні проблеми воєнного часу, на думку експертів туристичний ринок має високі шанси на швидке відновлення. Так, наприклад, досвід Китаю демонструє вдалий кейс швидкого відновлення туризму. Через глобальну боротьбу з пандемією COVID-19

туристичний ринок Китаю почав працювати з жовтня 2020 року. Згідно зі статистикою Муніципального бюро культури та туризму м. Ухань, з 1 по 8 жовтня місто прийняло 18,8 мільйона туристів із загальним доходом від туризму 9,2 мільярда юанів. Досягнувши 83,21 % і 73,18 % рівня показників за аналогічний період 2019 року відповідно. У квітні 2021 р. внутрішній туризм Китаю в основному досяг рівня, який був перед епідемією 2019 р. Лише з 3 по 5 квітня туристичні об'єкти країни прийняли 102 мільйони туристів, що на 144,6 % більше, ніж за аналогічний період 2020 р. За статистикою Міністерства культури і туризму Китаю, дохід від отримання туризму становить 4,2 мільярда юанів [2]. Ізраїль, не дивлячись на постійну війну з Палестиною, зберігає свій туристичний статус. Туризм повністю адаптований до війни. Більш того, на сьогоднішній день це ключова галузь економіки, в якій зайнято 6 % населення країни. Постійні конфлікти знижують доходи від туризму, але економіка практично цього не відчуває.

Зважаючи на зовнішню агресію проти України, що призвела до значної кількості постраждалих військових та цивільних осіб, які потребують фізичного та психоемоційного лікування та реабілітації, вважаємо, що у найближчій післявоєнній перспективі розвиток лікувально-оздоровчого туризму стане одним із пріоритетних напрямів туризму.

Пропозиції. Оскільки Україна наділена різноманітними природно-рекреаційними ресурсами та є країною з одними за найбільших бальнеологічних запасів в Європі, то вона має невичерпний потенціал розвитку саме лікувального та оздоровчого туризму. За своїм рекреаційно-туристичним потенціалом Одеса займає одну з лідируючих позицій на національному ринку туристичних послуг. Особливості економіко-географічного розташування, розвитку транспортної галузі, спиятливі природно-кліматичні умови, велика кількість архітектурних пам'яток, лікувальних грязей та джерел мінеральних вод формують позитивні передумови для успішної реалізації конкурентного потенціалу міста на міжнародному ринку рекреаційно-туристичних послуг [3].

В Одеській області налічується 22 курорти, розташовані переважно на чорноморському узбережжі у межах таких адміністративно-територіальних одиниць:

- обласний центр – м. Одеса;
- Білгород-Дністровський район – 7 селищ: Затока, Сергіївка, Косівка, Курортне, Миколаївка, Попаздра, Приморське;

- Комінтернівський район – 6 селищ: Гвардійське, Ліски, Вапнярка, Крижанівка, Нова Дофінівка, Сичавка;

- Овідіопольський район – 5 селищ: Грибівка, Дальник, Кароліно-Буغاز, Санжійка, Іллічівка;

- Татарбунарський район - 3 селища: Лебедівка, Приморське, Тузли.

Однак, слід зауважити, що оптимальний розвиток підприємств Одеського санаторно-курортного комплексу може бути забезпечено тільки за умови підтримання рівноваги між соціальними потребами та збереженням природних рекреаційних ресурсів, які часто є вичерпними та невідновними, а тому цілком очевидною є необхідність переходу туристичної сфери до моделі сталого розвитку. Для цього необхідно ввести туризм в русло збалансованого розвитку, розробляти та впроваджувати основні шляхи його екологізації.

Для досягнення вище поставлених цілей в першу чергу потрібно:

- удосконалити на державному й регіональному рівнях механізми запровадження екологічної політики та системи екологічного менеджменту в сфері управління туристичною діяльністю;

- вдосконалити існуючу і розробити нову нормативно-правову базу в галузі раціонального природокористування та екологізації;

- проводити екологічний аудит і паспортизацію туристичних територій та об'єктів, категоризацію закладів туристичного розміщення;

- забезпечити новий рівень підготовки фахівців для туристичної сфери;

- сприяти екологічній освіті та вихованню населення і самих туристів під час подорожі чи відпочинку [4].

Функціонування туризму на засадах сталого розвитку передбачає: економічно доцільний, збалансований розвиток туристичної індустрії; забезпечення економічного, соціального та культурного розвитку громад; захист природного та культурного середовища; виготовлення якісної продукції та надання кваліфікованих послуг для задоволення потреб туристів тощо. Однак настає момент, коли розвиток туризму необхідно оптимізувати, тобто стимулювати прибуття таких категорій туристів, які залишать у місці прибуття більше коштів за меншої кількості відвідувань. Такий процес потребує створення високорозрядних засобів розміщення туристів (не нижче 5-зіркових), підвищення якості туристичних послуг, формування високоякісної туристичної інфраструктури (дороги, аеропорти, залізничні вокзали тощо), які б відповідали міжнародним стандартам [5].